

Ημερίδα του IOBE με την συνεργασία του ΣΒΒΕ στην Θεσσαλονίκη.
13 Φεβρουαρίου 2012
Χαιρετισμός του Προέδρου του IOBE Οδυσσέα Κυριακόπουλου.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι,

Θέλω, πρώτα από όλα, να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες του IOBE προς τον ΣΒΒΕ για τον ενθουσιασμό με τον οποίο αγκάλιασε την πρότασή μας για μια κοινή εκδήλωση στη Θεσσαλονίκη και για τη φιλοξενία που μας παρέχει απόψε. Για το IOBE η σημερινή εκδήλωση προσφέρει μιαν εξαιρετική ευκαιρία να συναντήσουμε παλαιούς και νέους φίλους που ξέρουμε ότι παρακολουθούν το ερευνητικό έργο και τις παρεμβάσεις μας, να συζητήσουμε μαζί τους και κυρίως να τους ακούσουμε. Γιατί οι φρέσκες ιδέες και προτάσεις αποτελούν ίσως την πολυτιμότερη συνεισφορά για ένα ερευνητικό ίδρυμα –ένα think tank, όπως το IOBE προσδιορίζει τη φυσιογνωμία του- που προσπαθεί πάντα να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των προβληματισμών για το σήμερα και το αύριο της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Η ιδέα για μια εκδήλωση στη Θεσσαλονίκη, όπου το IOBE θα είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει κάποια σημαντική πλευρά της δουλειάς του, είχε εκφραστεί στο πλαίσιο της Εκτελεστικής μας Επιτροπής εδώ και καιρό και είχε γίνει ομόφωνα αποδεκτή. Κρίναμε ότι μια τέτοια εκδήλωση θα έπρεπε να αφορά ένα ζήτημα μεγάλης σπουδαιότητας και όχι απλώς την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μιας ερευνητικής εργασίας, όπως αυτές που σταθερά παρουσιάζει το IOBE στη διάρκεια κάθε έτους.

Το θέμα της αποψινής εκδήλωσης αφορά όχι απλώς ένα μείζον πρόβλημα, αλλά κατά την άποψή μου **ΤΟ** μείζον πρόβλημα της χώρας μας σήμερα. Είναι φανερό ότι η οικονομική κρίση έχει αποκαλύψει τα όρια αυτού που αποκαλούμε ελληνικό «σύστημα» διακυβέρνησης, τουλάχιστον όπως αυτό διαμορφώθηκε κατά την περίοδο της μεταπολίτευσης. Είναι σε όλους μας πιστεύω προφανές ότι η υπέρβαση της κρίσης απαιτεί ένα ανανεωμένο σύστημα διακυβέρνησης, ικανό να εισάγει αλλά και να υλοποιήσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις.

Το μέλλον της χώρας εξαρτάτε από το κατά πόσον η σημερινή αλλά ακόμα και οι επόμενες δημοκρατικά εκλεγμένες κυβερνήσεις θα κατορθώσουν να φέρουν σε πέρας το οικονομικό πρόγραμμα που έχει συμφωνήσει η χώρα με τους πιστωτές της.

Πώς θα επηρεαστεί και θα αλλάξει συμπεριφορά η ελληνική κοινωνία ως αποτέλεσμα της εφαρμογής αυτής της πολιτικής;

Το ενδιαφέρον του IOBE για το ελληνικό σύστημα διακυβέρνησης δεν είναι συγκυριακό. Ο καθοριστικός ρόλος αυτού του συστήματος, τόσο για τον σχεδιασμό, όσο και κυρίως για την εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής, αποτελεί μια παραδοχή που διαπερνά όλες τις επεξεργασίες μας τα τελευταία χρόνια.

1. Όλες οι τοποθετήσεις μας τονίζουν την ανάγκη σαφήνειας και συνέπειας στην εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής.
2. Τονίζουν επίσης τη σημασία των στάσεων και των νοοτροπιών που επικρατούν στην ελληνική κοινωνία, που εν πολλοίς θέτουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται και σε μεγάλο βαθμό περιορίζουν οποιαδήποτε μεταρρυθμιστική προσπάθεια.
3. Τονίζουν, τέλος, την ανάγκη θεσμικού εκσυγχρονισμού στην Ελλάδα.

Σε μια Δημοκρατία, τα χαρακτηριστικά του πολιτικού συστήματος και η ιδεολογία του κυβερνώντος κόμματος καθορίζουν τις οικονομικές πολιτικές που θα εφαρμοστούν και οι οποίες, με τη σειρά τους, διαμορφώνουν το πλαίσιο της οικονομικής δραστηριότητας. Με δεδομένο λοιπόν το πολιτικό σύστημα μιας χώρας, το ερώτημα που τίθεται είναι : ποιές πολιτικές θα προκριθούν σε κάθε περίοδο.

Ωστόσο, στην Ελλάδα η εικόνα αυτή έχει αντιστραφεί. Ενώ δηλαδή οι γενικοί άξονες της οικονομικής πολιτικής είναι πλέον δεδομένοι –και περιλαμβάνονται στο σύνολο των συμφωνιών που στη χώρα μας αναφέρονται ως το «μνημόνιο» - το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσον το ελληνικό σύστημα διακυβέρνησης, στο σύνολό του, θα είναι σε θέση να υποστηρίξει και να υλοποιήσει αυτή την πολιτική τα επόμενα χρόνια. Και μάλιστα, αν θα είναι σε θέση να την υποστηρίξει όχι απλώς τηρώντας το γράμμα του νέου μνημονίου, αλλά κυρίως προωθώντας εκείνες τις μεταρρυθμίσεις που θα οδηγήσουν στον ριζικό εκσυγχρονισμό της οικονομίας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την πολυπόθητη ανάπτυξη.

Αυτό ήταν το θέμα της ημερίδας που το IOBE οργάνωσε τον περασμένο Μάιο στην Αθήνα. Το πρώτο μέρος της ημερίδας συγκέντρωσε μια ομάδα διακεκριμένων ξένων ομιλητών από χώρες με εμπειρία από σταθεροποιητικά προγράμματα που συμφωνήθηκαν ανάμεσα στις πολιτικές τους ηγεσίες και το ΔΝΤ, αλλά και εκπροσώπους διεθνών οργανισμών. Το δεύτερο μέρος επικεντρώθηκε στην Ελλάδα,

συγκεντρώνοντας διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες, από ολόκληρο το πολιτικό φάσμα, που έχουν διατυπώσει τελευταία ενδιαφέρουσες απόψεις για το θέμα της διακυβέρνησης. Καρπός αυτής της ημερίδας είναι ο τόμος με τίτλο «Οικονομική Κρίση και Διακυβέρνηση» που είναι ήδη έτοιμος, στον οποίο συγκεντρώνονται όλες οι εισηγήσεις τόσο των Ελλήνων, όσο και των ξένων ομιλητών.

Ωστόσο, η αποψινή εκδήλωση δεν είναι μια συνηθισμένη παρουσίαση ενός βιβλίου. Στόχος μας δεν είναι να παρουσιάσουμε και να σχολιάσουμε τον τόμο του IOBE, αλλά να συζητήσουμε από την αρχή το πώς το ελληνικό σύστημα διακυβέρνησης πρέπει να αλλάξει, έτσι ώστε η χώρα να μπορεί να ελπίζει ότι η οικονομία της θα ανακάμψει το γρηγορότερο δυνατό και η κοινωνία θα επανακτήσει τη συνοχή και την αισιοδοξία της. Με τον γόνιμο διάλογο και την συμμετοχή της επιχειρηματικής κοινότητας στο προβληματισμό διαμορφώνονται οι θέσεις του IOBE που οι ακαδημαϊκοί ερευνητές και συνεργάτες μας τεκμηριώνουν, κωδικοποιούν και παρουσιάζουν. Σε αυτή τη συζήτηση ο τόμος του IOBE απλώς προσφέρει πολύτιμες ιδέες, μια και αποτυπώνει τους προβληματισμούς που εκφράζονταν κατά την πραγματοποίηση της ημερίδας μας, πριν ένα περίπου χρόνο.

Από τότε κύλισε πολύ νερό στο αυλάκι. Δυστυχώς όμως, αντί η ελληνική κοινωνία να έχει απομακρυνθεί από το χείλος του γκρεμού, φαίνεται σήμερα να είναι ακόμα πιο κοντά σε αυτό. Τα δημόσια οικονομικά απέχουν ακόμα πολύ από το να έχουν σταθεροποιηθεί. Παρά τον περιορισμό των αμοιβών και των συντάξεων τα τεράστια πρωτογενή ελλείμματα διογκώνουν το χρέος. Η ύφεση συνεχίζεται και η ανεργία καλπάζει έχοντας πλέον ξεπεράσει το 20%. Το χειρότερο, η θέση της χώρας στην Ευρωζώνη μοιάζει λιγότερο εξασφαλισμένη απ' ότι πριν έξι μόλις μήνες. Ποιο είναι το κύριο χαρακτηριστικό του τελευταίου χρόνου; Είναι νομίζουμε ολοφάνερο: Η παραλυσία του συστήματος διακυβέρνησης στη χώρα μας που το κάνει εντελώς ανίκανο να προωθήσει τις μεταρρυθμίσεις που όχι μόνο είναι απαραίτητες για την έξοδο από την κρίση, αλλά που έχουν συμφωνηθεί από το πολιτικό σύστημα και τους δανειστές της χώρας.

Η συζήτηση για το ελληνικό σύστημα διακυβέρνησης είναι λοιπόν περισσότερο επίκαιρη και επείγουσα από ποτέ. Αυτή τη συζήτηση θα κάνουμε απόψε μαζί σας. Θα σας παρουσιάσουμε τους προβληματισμούς μας και θα ακούσουμε με ενδιαφέρον τις ιδέες και τις προτάσεις σας. Η εμπειρία όλων των εισηγητών είναι μεγάλη και μπορεί

να μας βοηθήσει να διατυπώσουμε νέες προτάσεις που θα συμπληρώνουν το έργο που έχουμε αναλάβει.

Από πλευράς του IOBE, βλέπουμε την αποψινή εκδήλωση ως την πρώτη μιας σειράς συστηματικών επαφών με το σκεπτόμενο κοινό της Θεσσαλονίκης. Με τη συνεργασία του ΣΒΒΕ, ελπίζουμε ότι θα είμαστε σε θέση να πραγματοποιήσουμε και άλλες τέτοιες συναντήσεις στο κοντινό μέλλον. Άλλωστε, συμφωνούμε όλοι ότι η χώρα μας έχει ανάγκη από όλες τις ιδέες και τις προτάσεις, ιδιαίτερα μάλιστα εκείνες που προέρχονται από το πιο δημιουργικό μέρος της κοινωνίας μας, αυτών που διακινδυνεύουν την περιουσία τους, τολμούν να πάρουν ρίσκα ακόμα και σε αντίξοες συνθήκες όπως οι σημερινές, δημιουργούν πλούτο και πληρώνουν φόρους που τόσο έχει ανάγκη ο τόπος μας, την επιχειρηματική τάξη.

Κλίνοντας το σύντομο αυτό χαιρετισμό μου το IOBE είναι ένα ίδρυμα που αξίζει να το στηρίξουμε όσοι πιστεύουμε στην ανάγκη να διατηρηθεί η ανεξάρτητη και αξιόπιστη φωνή του και ζει και υπάρχει όσο μπορεί να εξασφαλίζει μόνο του τους αναγκαίους πόρους μέσα από κάποιες μελέτες που του ανατίθενται επ' αμοιβή αλλά και με χορηγίες των φίλων και υποστηρικτών του. Με την ευκαιρία αυτή, επιτρέψτε μου να εκφράσω τις ευχαριστίες του IOBE προς την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, η χορηγία της οποίας έκανε δυνατή την δημοσίευση του τόμου που περιέχει τις εισηγήσεις και τα πορίσματα της παρισινής ημερίδας και που επεξεργάστηκε και συντόνισε ο Σταύρος Ιωαννίδης.